

Avdelning: Miljöövervakningen
Handläggare: Arne Jonsson
Telefon: 08-508 28 939
Fax: 08-508 28 808
E:post: arne.jonsson@miljo.stockholm.se

MHN 2006-12-12 p 5

Led och ersättare

Beslut om inköp av tjänster från Chalmers Tekniska Högskola

Förslag till beslut

1. Uppdra åt förvaltningen att inköpa Chalmers Tekniska Högskolas tjänster för del två av projektet "Källor och flöden av nya organiska miljögifter i Stockholms dagvattensystem" som en del i det pågående projektet "Nya gifter – nya verktyg".

Henrik Sandberg

Urban Jonsson

Bakgrund

Miljöförvaltningen och Stockholm Vatten AB har fått medel ur miljömiljarden för att bedriva projektet "Nya gifter – nya verktyg". Projektets budget uppgår till 9,9 miljoner kronor, varav allt finansieras från miljömiljarden, över perioden 2004 – 2008. Projektets syften är att förhindra uppkomsten av nya saneringsobjekt i Stockholm, att förbättra livsmiljön i Stockholm och att kartlägga hur människor i Stockholm påverkas av främmande kemiska ämnen. Studier har beställts från olika forskargrupper. Den typ av miljöövervakning som bedrivs i projektet, och som den här föreslagna studien är ett exempel på, syftar till att ge nödvändiga kunskapsunderlag och förslag på åtgärder som staden kan vidta för att begränsa riskerna med främmande kemiska ämnen i miljön.

Den nu föreslagna delstudien "Källor och flöden av nya organiska miljögifter i Stockholms dagvattensystem" syftar till att utveckla en metodik för att bestämma källor, flöden och recipienter för några utvalda organiska föroreningar i dagvatten i olika typområden i Stockholm. Vidare syftar studien till att föreslå principiella åtgärder för att förhindra uppkomst och/eller spridning av dessa föroreningar i dels befintliga områden i Stockholm, dels nybyggnadsområden.

I en inledande studie (del 1 av projektet) har forskargruppen presenterat befintlig kunskap beträffande användning och emissioner av tre grupper av ämnen: ftalater, alkylfenoler och antioxidanter. Dessutom presenteras en metod för att i denna del två experimentellt uppskatta omfattningen av spridningen av de aktuella ämnena. Denna information kommer sedan att användas i den modell (SEWSYS) som forskargruppen tidigare utvecklat för att beskriva flödet av miljöstörande ämnen i dagvatten (Ahlman, S: *Modelling of substance flows in urban drainage systems*. Avh. CTH, 2006). Hittills har SEWSYS-modellen huvudsakligen hanterat flöden av metaller, men med den här studien kan den utvecklas till att även hantera flöden av viktiga organiska ämnen.

Förvaltningens synpunkter

Styrgruppen för projektet (med representanter från Miljöförvaltningen, Stockholm Vatten, Stadsledningskontoret och Kemikalieinspektionen) har beslutat att gå vidare med denna del två, med inriktning på ftalaterna DEHP, DBP och DINP (används som mjukgörare i PVC-plast) samt nonylfenol och nonylfenoletoxylat (används i rengöringsmedel, färg, betong mm).

Stora mängder föroreningar sprids idag via dagvatten. Resultaten av denna studie kommer att vara värdefulla för Miljöförvaltningens och Stockholm Vattens arbete med att minska denna förorening och förbättra vattenkvaliteten i stadens sjöar.

Vid en undersökning av miljögifters förekomst i sediment i Stockholm och längs svealandskusten skiljde DEHP och nonylfenol ut sig genom att uppvisa ett otypiskt spridningsmönster. I stället för att som andra föroreningar uppvisa de högsta halterna i centrala staden, var dessa två ämnen mest förhöjda i småsjöar runt staden (t ex Räcksta träsk, Brunnsviken och Trekanten). Detta indikerar att belastningen kan komma från dagvattenutsläpp och det är därför viktigt att få kunskap om vilka emissioner som sker den vägen. Både DEHP och nonylfenol finns med på listan över prioriterade ämnen i EG:s vattendirektiv (2455/2001/EG), nonylfenol med klassificeringen prioriterat farligt ämne, vilket innebär att utsläpp och spill ska upphöra.

Kostnaden för del 1 uppgick till 274 000 kr, och den nu föreslagna fortsättningen kommer att kosta 585 000 kr. Eftersom den totala kostnaden för båda studierna överstiger delegationsgränsen på 15 basbelopp krävs ett beslut av Miljö- och hälsoskyddsnämnden om att gå vidare med detta inköp. Upphandlingsförfarandet har gjorts med stöd av de bestämmelser om forskningstjänster som finns i LOU 5 kap 1§ 7.

Slut

Bilagor:

Bilaga 1 Sammanfattande projektbeskrivning